

Tíz új molylepkefaj Magyarországon Ten new micro-moth species in Hungary (Lepidoptera, Microlepidoptera: Eriocraniidae, Elachistidae, Depressariidae, Coleophoridae, Gelechiidae, Tortricidae)

Buschmann Ferenc & Pastoralis Gábor

Abstract: The authors present their work to the Hungarian-Microlepidoptera fauna in relation to the ten new species are described. Seven of these Ferenc Buschmann [*Heringocrania unimaculella* (Zetterstedt, 1839), *Agonopterix bipunctosa* (Curtis, 1850), *Monochroa rectifasciella* (Fuchs, 1902), *Monochroa moyses* Uffen, 1991, *Bactra suedana* Bengtsson, 1989, *Pelochrista griseolana* (Zeller, 1847), *Pelochrista obscura* Kuznetzov, 1978], one in the National Museum's collection [*Coleophora ucrainae* Baldizzzone & Patzak, 1991] found. Description of two species [*Agonopterix medelichensis* Buchner, 2015 (Buchner 2015), *Elachista grandella* Traugott-Olsen, 1992 (Kaila 2015)] by recent publications of foreigners are taking over.

Keywords: Lepidoptera, Microlepidoptera, *Heringocrania unimaculella*, *Agonopterix bipunctosa*, *Agonopterix medelichensis*, *Elachista grandella*, *Coleophora ucrainae*, *Monochroa rectifasciella*, *Monochroa moyses*, *Bactra suedana*, *Pelochrista griseolana*, *Pelochrista obscura*, new records, Hungary.

Autor's addresses:

Buschmann Ferenc | H-5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18. | E-mail: busman.ferenc@gmail.com
Pastoralis Gábor | Košická 22/39, 945 01 Komárno, Slovakia | E-mail: pastoralisg@gmail.com

Bevezetés – Introduction

Az idei, 2015. év május 7 és 8-án Pastoralis Gábor révkomáromi lepidopterológus vezetésével és tolmácsi segítségével cseh és szlovák kollégák – Jan Liška, Gustav Elsner, Zdenko Tokár, Ivan Richter – tettek látogatást Jászberényben. Mivel az időjárás terepi munkára alkalmatlanná vált, mindkét nap gyűjteményszemlével telt el. A helyszínen és a későbbi ivarszervi vizsgálatok során Buschmann Ferenc magángyűjteményében és az ún. „in det.” anyagában a magyar faunára hét új faj [*Heringocrania unimaculella* (Zetterstedt, 1839), *Agonopterix bipunctosa* (Curtis, 1850), *Monochroa rectifasciella* (Fuchs, 1902), *Monochroa moyses* Uffen, 1991, *Bactra suedana* Bengtsson, 1989, *Pelochrista griseolana* (Zeller, 1847), *Pelochrista obscura* Kuznetzov, 1978] bizonyító példányaira derült fény. Az alábbiakban ezeket ismertetjük. E munkánkban közöljük továbbá a Magyar Természettudományi Múzeum Coleophoridae gyűjteményi részének magyarországi anyaga rendezése folyamán előkerült, tévesen *Coleophora punctulatella* Zeller, 1849 néven behelyezett, de valójában *Coleophora ucrainae* Baldizzzone & Patzak, 1991 példányt, és a külföldi publikációkban nem rég megjelent, a magyar fauna vonatkozásában ugyancsak új *Agonopterix medelichensis* Buchner, 2015 (Buchner 2015) és *Elachista grandella* Traugott-Olsen, 1992 (Kaila 2015) fajok adatait és jellemzését is.

Rövidítések – Abbreviations: MTM – Magyar Természettudományi Múzeum; KNP – Kiskunsági Nemzeti Park.

Eriocraniidae – Ősmolyfélék

Heringocrania unimaculella (Zetterstedt, 1839) (1. ábra – fig. 1.)

Adela unimaculella Zetterstedt, 1839 – Insecta Lapponica. Sectio Quarta. – Sp. [869/870]-1039/1140. Lipsiae (Leopold Voss). Magyar neve – Hungarian name: egyfoltos ősmoly.

Új adat – New data: Hungary, Mátra hegység, „Galya”, rudolfanyai útelágazás, 2009.IV.10., 1♀, leg. & coll. Buschmann, det. J. Liška.

Diagnózis – Diagnosis: Szárnyainak fesztávolsága 10–12 mm. Alapszíne bíborfényvel futtatott tompa aransárga, a külső szöglet előtt a belső szegélyről világos, viszonylag nagy, gyakran a sejt közepéig érő hosszúkás folt nyúlik a sejt alá. Egyéb mintázati eleme nincs; a szárnyakat a rokon *Eriocrania* fajoktól eltérően nem tarkítják acélkék pikkelyek vagy aransárga hálózatos mintázat. Feje a családra jellemzően bozontos szőrű, a hímeké barnásszürke, a nőstényeké sárgás. Csápjaik rövidek, nem érnek túl az elülső szárny felénél, a nőstényeké még rövidebb. A hátulsó szárnyak világosszürkék, a sejten túl ibolyás árnyalattal.

Biológia – Biology: Egyetlen nemzedéke – mint a család többi faja – március végétől április végéig repül, de hidegebb tavasz esetén még május elején is előfordul. A hernyó lapos, áttetszően világos. Oligofág, a *Betula pendula* és *B. pubescens* leveleiben aknázik. Hernyóként telet az avarban, tavasszal bábozódik. Az imágók az esti és a kora hajnali szürkületben repülnek, ilyenkor a mesterséges fényt is felkeresik.

Élőhely – Habitat: A hegyi nyíreszek jellemző tavaszi faja.

Elterjedés – Distribution: Európa északi és nyugati részén elterjedt faj, a szomszédos országok közül Ausztria, Szlovákia és Románia területéről ismert. Magyarországról még nem volt kimutatva, de ez valószínűleg csak a tavaszi aspektusok gyűjtési hiányainak tudható be (a Molylepkék I. – Microlepidoptera I. faunafüzet (Gozmány & Szócs 1965) 9. oldalán a zárójel felbontandó).

Depressariidae – Laposmolyfélék

A laposmolyfélék rendszertani helyzete az utóbbi években többször is változott. A legutóbbi magyar faunajegyzékben (Pastorális 2012) az Elachistidae család (fűaknázó-molyfélék) egyik alcsaládjaként szerepelt, az újabb kutatások és nemzetközi egyeztetések nyomán ismét önálló család rangjára emelkedett.

Agonopterix bipunctosa (Curtis, 1850) (2–4. ábra – Figs. 2–4.)

Depressaria bipunctosa Curtis, 1850 – The Annals and Magazine of Natural History, Including Zoology, Botany, and Geology. Second Series 5: 110–121. London (R. and J. E. Taylor).

Synonyma: *Depressaria perparrollella* Morris, 1870.

Magyar neve – Hungarian name: sötéteres laposmoly.

Új adat – New data: Hungary, Farnos, Rekettyés-ér, 2003.VIII.5., VIII.20.; Tápióság, Nagy-rét, 2012.VI.18., VI.20., VIII.5., VIII.22.; Nagykáta Cseh-domb, 2014.VIII.19.; Gyöngyös, Sár-hegy, 2007.VII.19., leg. & coll. Buschmann F., det. J. Liška – továbbá az említett gyűjtőhelyekről még számos példány.

Diagnózis – Diagnosis: Szárnyainak fesztávolsága 19–22 mm. Elülső szárnyainak alapszíne fakó szalmasárga, elszórt fekete pikkelyekkel tarkított. Az erezet az alapszínnél sötétebb, világosbarna, rajtuk több-kevesebb fekete pikkelyek sorakoznak – különösen a sejten kívüli külső szegélytérben, ami által a szárny sugaras összhatású. A fekete, ferde pontpárból rendszerint csak a felső van meg, a sejtvégi pont szembetűnően erős, pupillája nincs. Esetenként a sejt közepén is fellép még egy kisebb fekete pont. A belső szögletben a ránc kezdeténél szintén egy viszonylag nagy, erős fekete pont van, amelyet olykor a ráncban a sejten túlérő árnyék kísér, de sohasem olyan szembeszökő sötét elemként, mint a rokon *pallorella* fajnál. A felső szegély élén rövid, téglalap alakú vállfolt ül, a nem fajainak többségére jellemző eldőlt L-betűre hasonlító szárnytövi minta viszont hiányzik. A külső szegélyen az erek között egyenletes (nem kihegyesedő!) ívet alkotó erős fekete pontok sorakoznak. A rojt az alapszínnel megegyező, választóvonal nem észlelhető. Hátsó szárnyának színe az áttetsző világossárga és világosszürke között változik, rajta a világosbarna erezet jól kivehető. A külső szegélyen az erek között sötétszürke vonalkák fekszenek. A rojt a szárny színével megegyező, közepén egy elmosódott, halvány választóvonallal. Feje, tora és vállfedői az elülső szárny alapszínével egyező színűek. A csápok rövidebbek, mint az elülső szárny, a csápostor barna, első lábpárja sötétbarna. Ajaktapogatója teljesen egyszínű sárga, a második íz alsó fele kívül kissé szürkés.

Hasonló fajok – Similar species: Az *Agonopterix bipunctosa* rendkívül hasonlít az *A. pallorella* (Zeller, 1839) – különösen annak *subpallorella* (Staudinger, 1871) néven említett változatához –, valamint az *A. kaekeritziana* (Linnaeus, 1767) fajhoz. A különbségek a következők: a *pallorella* alapszíne tompán szürkébb, a ráncban élénk, szembetűnő szürke csíkot visel (ez az *abb. subpallorella*-n alig látható!), az ajaktapogatóján pedig viszonylag nagy, előremeredő pikkelypamacs van, továbbá a külső pontsora a csúcson nem kerek, hanem kihegyesedő ívet ír le; a *kaekeritziana* fajt viszont annak sejtvégi pontja alatt látható nagy barna folt határolja el. Hasonlít még a *Nothris verbascella* (Denis & Schiffermüller, 1775) sarlószájú molylepke fajhoz is, de annak elülső szárnyain a fekete pontok nagysága és elhelyezkedése más, továbbá ajaktapogatójának sajátos szerkezete, valamint a hátsó szárnyának jellegzetesen kicsúcsosodó „gelechida-alakja” rögtön elkülöníti.

Biológia – Biology: Az *A. bipunctosa* egyetlen nemzedéke június–augusztus hónapokban repül, a mesterséges fény vonzza. Hernyójáról nem találtunk ismertetést, de tápnövényeként egyes internetes fórumok a festő zsoltinát (*Serratula tinctoria*) említik, amelyen májusban és júniusban összefont vagy -sodort levelek között táplálkozik. Azonban feltehetően más rokon növényeken (*Centaurea*) is kifejlődik; erre utalnak a Gyöngyös–Sár-hegyi példányok, ahol a festő zsoltina nem tenyészik. Úgy tűnik, a *bipunctosa* a megfelelő élőhelyen népes egyedszámban fordul elő. Az eddigi irodalmi ismertetések és saját tapasztalatok szerint is, a hazai laposmolyok többségével ellentétben nem tel el, ugyanis ősszel/tavasszal a faj példányait eddig még nem sikerült megfigyelni.

Élőhely – Habitat: Az eddig gyűjtött példányok többsége a Farnos és Portelek települések közötti rekettyési lápréten, valamint a tápiósági Nagy-réten került elő. A rekettyési láprét a Praematricum–Crisicum határsávjában terül el, talaja elsősorban homok. Jellemzően kékperjés, szikesedő ártéri láprét, sásfajokkal (*Carex acutiformis* agg.), szittyós (*Juncus* ssp.) foltokkal, a rétet átszelő csatornában náddal (*Phragmites australis*) és sárga nőszirmokkal (*Iris pseudacorus*). A rét leggyakoribb növényei a réti margaréta (*Chrysanthemum leucanthemum*), a budai imola (*Centaurea sadleriana*), a festő zsoltína (*Serratula tinctoria*), a jakabnapj aggófű (*Senecio jacobaea*) és az őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*). Évenként változó mennyiségben, de többezres példánya él itt a mocsári kosbornak (*Orchis laxiflora* ssp. *palustris*), a buglyos szegfűk (*Dianthus superbus*) és a kornistárnicsok (*Gentiana pneumonanthe*) ellenben ritkulóban vannak. Gyakoriak még az egyes herefélék (*Medicago* & *Trifolium* agg.), valamint a *Trigonella procumbens*. Nagy vonalakban ugyanez a növényzet jellemzi a tápiósági Nagy-rétet is, azonban itt sokkal dominánsabb a *Centaurea sadleriana*, valamint a tejoltó galaj (*Galium verum*) – lásd Buschmann 2012 (a területen átfolyó Alsó-Tápiót kísérő galerialiget sűrűjében került elő az *Asalebria geminella* is!). A Gyöngyös melletti Sár-hegy viszont egészen más; a gyűjtőhely egy ritkás molyhostölgyes állománnyal tarkított sziklagyepi társulás, ahol a *Serratula tinctoria* nem él, ellenben a vastövű imola (*Centaurea scabiosa*) az egyik leggyakoribb növény.

Elterjedés – Distribution: Túlnyomóan észak-európai faj. Ez idáig csak Nagy-Britanniában, Franciaországban, Svédországban, Lengyelországban, Lettországon és Oroszországban találták meg. Közép-Európában hazánk az első ismert lelőhelye.

Megjegyzés – Comment: Magyarország és Közép-Európa faunájára új faj, a hazai molylepkék névjegyzékében beillesztendő a *dornicella* (Wocke, 1849) faj után.

***Agonopterix medelichensis* Buchner, 2015** (5. ábra – Fig. 5.)

Agonopterix medelichensis Buchner, 2015, Zootaxa 3986 (1): 101–114.

Magyar neve – Hungarian name: mödlingi laposmoly.

Új adat – New data: Budapest, 1 ♂, további adatok nélkül, ex coll. Staudinger in „Museum für Naturkunde der Humboldt-Universität”, Berlin., det. Buchner

Diagnózis – Diagnosis: Szárnyainak fesztávolsága 14,5–18 mm. Elülső szárnyainak alapszíne porszürke, változó erősségű barnás árnyalattal; a szárny tőterén az eldölt L-betűhöz hasonlító rajzlati elem („L-minta”) alig kivehető. Elszórtan vagy kis csoportokban az egész szárnyat sötétbarna vagy feketés pikkelyek tarkítják – a külső szegélytérben valamivel sűrűbben, azonban határozott mintát nem alkotnak, nagyobb koncentráltság esetén is inkább keresztirányú, mintsem hosszanti, erek közötti vonalkázást képeznek. Az erek végződésénél a hasonlóan sötét színű pikkelyekből álló külső pontsor a csúcsban kicsit kihegyesedő ívű. A sötétbarna vagy fekete színű ferde pontpár felső pontja nagy, az alsó kicsi, alig kivehető, közöttük a sejtben tőlük kifelé még egy erős fekete pont van; a sejtvégi pont viszonylag kicsi, de szembeutó. A rojt színe megegyezik az alapszínnel, választóvonalal igen gyenge, rendszerint nem is észlelhető. Fonákja a külső szegély felé egyre sötét-

tedőbb szürke, felső szegélyén világosabb csíkkal; a külső szegélyen egy majdnem összefolyó sötét folt sor látható. Hátsó szárnya sötét szürkésbarna, töve felé világosabb, de nem, vagy alig áttetsző, a sötét ereket aránylag jól látható, a szárny szegélyén egy sötét vonal fut végig. Rojtjának színe megegyezik a szárny színével, benne két halvány választóvonallal. A fonák olyan színű, mint az elülső szárny fonákjának felső szegélyi csíkja, de a szárny töve felé kissé szürkébb, a külső szegélyen az erek végződésénél sötét foltok sorakoznak. A friss példányok fejtetője vöröses sárgásszürke, gallérja fekete, a homlok barna, arca ezüstös szürke. Szeme körül a pikkelyszőrök előtt okkersárgák, hátul rozsdabarnák. Válltakarói és torának hátsó fele olyan, mint az elülső szárnyak alapszíne, a tor válltakarók közötti első fele azonban sötétbarna, gyakran feketés pikkelyekkel keverten. Ajaktapogatója szintén olyan, mint az elülső szárny alapszíne, kissé sárgás, sötét gyűrű vagy folt nélkül; a második íz okkersárga, a pikkelypamacs vályúja belül rozsdabarna (ez csak szemből nézve látható!). Csápja egyszínű sötétbarna. A potroh felül vörösesbarna, oldalt és a hasi oldalon ezüstszerű; itt minden szelvényen négy sötét folt is van, és a mellkas is hasonló színű. Lábai szürkésbarnák, hosszú szalmasárgás szőrökkel, különösen a hátsó lábpáron. A leíró szerző megjegyzi még, hogy idős és áttelelt példányokon ezek a színek megfakulnak, elmosódnak.

Hasonló fajok – Similar species: Legjobban az *Agonopterix nodiflorella* (Millière, 1866) hasonlít az újonnan leírt fajhoz, de annak szárnyain a sötét behintés vonalakba rendeződött az erek között, a szárnysegélyi pontsor szabályosan kerek ívű, testrészei az alapszínnel egyező (Magyarországon még nem gyűjtötték). Az *Agonopterix rotundella* (Douglas, 1846) szintén hasonló, de tőterén teljesen hiányzik az „L-minta”, ferde pontpárjának pontjai kicsik, olykor hiányzanak, a sejtvégi fehér pontjának gyakran csak a fekete kerete látható; az *A. hippomarathri* (Nickerl, 1864) fajnak pedig az alapszíne általában sötétebb, rendszerint ibolyás fényű, testrészei és az „L-mintája” sárga, sejtvégi pontjának éles fehér pupillája van, ajaktapogatójának íze kívül lényegesen sötétebbek, mint belül. Kissé hasonló még az *A. nanatella* (Stainton, 1849) faj is, de annak szárnyain a sejtben nagy szürke árnyék látható, ajaktapogatójának csúcsán pedig fekete gyűrűt visel.

Biológia – Biology: Egy nemzedéke van, az imágók július végétől a tél beálltáig, majd áttelelés után márciustól májusig repülnek. A holotípus példány hernyója Olaszországban szürke nyúlkapron (*Trinia glauca*) fejlődött, de egyéb adatok szerint mégél más Apiaceae fajokon is.

Élőhely – Habitat: Miután a nyúlkapor (*Trinia glauca*) mészkevelő sziklagyepek és sztyepprétek növénye és a Börzsöny hegység kivételével hazánk hegyvidékein elég gyakori (a homokvidékeken sokkal ritkább), feltehetőleg az ilyen termőhelyeken a *medelichensis* nálunk is élhet.

Elterjedés – Distribution: Bizonyító példányok Ausztria, Olaszország, Szlovákia, Magyarország, Görögország és Oroszország területéről vannak; jelenkori hazai tenyésztése bizonyítást kíván.

Megjegyzés – Comment: A faj magyarországi adatát Buchner (2015) közölte két tudományra új faj (*Agonopterix tripunctaria* és *A. medelichensis*) leírása keretén be-

lül, melyek a hasonló *A. nodiflorella*, *A. hippomarathri* és *A. rotundella* fajok példányai között voltak betűzve, több gyűjteményben. A szerző vizsgálatai viszont nem terjedtek ki az MTM vonatkozó anyagára, így feltételezhető, hogy ott vagy egyéb hazai gyűjteményekben, rejtőzhetnek még további példányok, biztonsággal azonban csak ivarszervi vizsgálattal lehetséges őket megkülönböztetni. Az ivarszervi összehasonlítást a hasonló fajokkal és további információkat az eredeti leírásában (Buchner 2015) lehet megtalálni.

Elachistidae – Fűaknázó-molyfélék

Elachista grandella Traugott-Olsen, 1992

Elachista grandella Traugott-Olsen, 1992. SHILAP Revista de lepidopterologia 20: 197–316.

Magyar neve – Hungarian name: nagy fűaknázómoly.

Új adat – New data: Nyír, Kecskemét, 1937.V.17–27., 1 ♂, leg. J. Klimesch., GP 5839 L. Kaila.

Diagnózis – Diagnosis: A *grandella* azon fehér alapszínű *Elachista* fajok közé tartozik, melyeket külső alaktani jellemzők alapján nem, csak ivarszervi vizsgálattal lehet elhatárolni egymástól (*dispunctella*-fajcsoport: a szárnyakon látható, határozott mintát sohasem alkotó több-kevesebb sötétbarna vagy fekete pikkelyek egyedenként és ivaronként is variálnak; állandó bélyegnek legfeljebb a sejt végén előforduló, néhány nagyobb pikkelyből álló pont mondható, a ráncban előforduló hasonló pont gyakran hiányzik). Szárnyainak fesztávolsága 11–12 mm. A fajt a viszonylag nagy méret és széles szárnyak jellemzik, valamint a hím ivarszervben a széles valva. Az aedeagus rövidebb, mint a *dispunctella* fajé, de hasonló, mint az *E. dalmatiensis*-é. Utóbbi fajtól csak mérete különbözteti meg [a *dalmatiensis* szárnyfesztávolsága csupán 7–8 mm (Magyarországról még nem ismeretes), a *dispunctella*-é is max. 8–10 mm] és a szélesebb valva. Mivel csupán kevés példányszám állt rendelkezésre a vizsgálatokhoz, a variációk szintje és a faj pontosabb elterjedése nem ismert. A nőtény ez idáig még ismeretlen (Kaila 2015).

Biológia – Biology: Egyetlen nemzedéke a rendelkezésre álló adatok szerint májusban repül. A példányokat xerotherm jellegű helyeken találták, ami alapján feltehető, hogy a hernyó tápnövénye valamelyik homokon (is) termő sásfaj (*Carex* spp.) lehet. Fejlődési stádiumai ismeretlenek.

Élőhely – Habitat: A Kecskemét–Lajosmizse között található Nyír-pusztá, a Duna–Tisza-közi homokhátság része. A pontosabb gyűjtőhely nem ismeretes, valószínűleg nyílt homokpuszta-gyep (*Festuetum vaginatae danubiale*) növénytársulással, ahol Josef Klimesch (1902–1997) neves osztrák lepidopterológus többször is megfordult gyűjteni, számos értékes adattal gyarapítva faunánkat.

Elterjedés – Distribution: Bizonyítottan eddig csak Ausztriából és Magyarországról kerültek elő példányok (a Németországi előfordulás téves határozáson alapult: Kaila 2015).

Megjegyzés – Comment: A faj magyarországi előfordulását Kaila (2015, fig. 15, 72) közölte, miután a több fajból álló *E. dispunctella* (Duponchel, 1843) fajcso-

port revíziója keretén belül átvizsgálták a müncheni Zoologische Staatssammlung-ban található, e fajcsoportba tartozó egyedeket. Ezek közül került elő az ismertett *grandella* példány is. Sajnos a vizsgálat nem terjedt ki az MTM *Elachista*-anyagára, így feltételezhető, hogy ott vagy egyéb hazai gyűjteményekben rejtőzhetnek még *grandella* példányok (KNP-kutatási időszak, 1970-es évek), de biztonsággal csak ivarszervi vizsgálattal lehetséges őket meghatározni. A hasonló fajokkal történő ivarszervi összehasonlítást és további információkat az eredeti leírásában (Kaila 2015) lehet megtalálni.

Coleophoridae – Zsákhordómolyfélék

A Magyar Természettudományi Múzeum lepkegyűjteményének Coleophoridae gyűjteményrésze 2014-ben a jelenleg érvényes rendszer és nevezéktant követő hazai névjegyzék (Pastoralis 2012) alapján teljes átrendezésre került. Ennek során több téves határozásra is fény derült. Ezekre itt nem térünk ki; az elvégzett munkáról önálló kiadvány van készülőben.

Coleophora ucrainae Baldizzzone & Patzak, 1991 (6. ábra – fig. 6.)

Coleophora ucrainae Baldizzzone & Patzak, 1991 – Beiträge zur Entomologie 41 (2): 351–369, 8 pl.

Magyar neve – Hungarian name: ukrainai zsákosmoly.

Új adat – New data: Hungary, Szeged, Fehér-tó, 1952.VIII.13., 1 ♀, leg. Gozmány L., coll. MTM. Budapest, GP 19951 IgR, det. I. Richter, confirmed Yu. L. Budashkin.

Diagnózis – Diagnosis: A faj leírói szerint méretét tekintve kis faj, fesztávolsága 8–10 mm. Elülső szárnyainak alapszíne fehér, alig kivehető három halvány-sárga csíkkal, a felső szegélyen gyenge szürkés beporzással. A szárnyat elszórt barna pikkelyek tarkítják, melyek a ráncban és csúcs körül vonal-, a sejt végén pontszerűen összesűrűsödve foglalnak helyet. Rojtja sárgásszürke. Hátulsó szárnya világosszürke, a sejten belül kissé világosabb, sárgásabb. Rojtja a felső szegélyen sárgás, az alsón szürkés. Feje, tora, válltakarói tiszta fehérek, a potroh felül piszkosfehér, alul fehér; lábai szürkék, belül fehérek. Ajaktapogatói másfélszer hosszabbak a fejnél, kívül szürkék, belül fehérek, a második íz végén kis szőrpamacs van, csúcscsúze ferdén felfelé áll, egyharmad olyan hosszú, mint a második íz. Csápjai fehérek, az első íz kissé megnyúlt, alul rövid szőrpamacsot visel, a csápостor felül végig barnásan gyűrűs, alul egy összefüggő sötétebb csíkkal.

Biológia – Biology: Egyetlen nemzedéke nyár végén, augusztusban (szeptember elején?) repül.

A hernyó egy nagyon ferde szájszögű sötétbarna, selymes szőrű kis csózsákban él, a bórányparéj (*Camphorosma annua*) leveleivel, majd magjaival táplálkozik.

Élőhely – Habitat: A szegedi Fehér-tó egykor a Tisza árvi zóna által gyakran elárasztott terület volt, ma a KNP. Pusztaszeri Tájvédelmi Körzetének része. A tó körül a szolonyec-szoloncsákos szikes talajokra jellemző sziki ürmös-csenkeszes sziki gyepek az uralkodók, ecset- és mézpázsitos foltokkal; a tópartot sásos nö-

vényzet övezi. A vakszikes foltokon a bárányparéj (*Champhorosma annua*), a pozsgás zsázsa (*Lepidium crassifolium*), a magyar sóvirág (*Limonium gmelinii* ssp. *hungarica*) és az orvosi székfű (*Matricaria chamomilla*) a fő növényzeti alkotó elemek.

Elterjedés – Distribution: A *Coleophora ucrainae* faj eddig csak Ukrajnából volt ismert.

Megjegyzés – Comment: A szóban forgó példány „*Coleophora punctulatella* Zeller, 1849” fajnév alatt volt elhelyezve az MTM gyűjteményében. Igen érdekes, hogy a hazai Coleophoridae fajokat felölelő faunafüzetben a szerző (Gozmány 1956) nem ismerteti, s később sincs publikációs háttér róla. A „Hazai molylepkéink magyar nevei” c. munkájában (Gozmány 1968) mint *champhorismella* Constant 1885 (bárányparéj-zsákosmoly) viszont szerepel, de a fajról illetőleg példányról sem ott, sem később nem szolgál semmilyen információval (Gozmány 1985a, 1985b). Az említett MTM-i gyűjteményrendezés folyamán elvégzett ivarszerzői vizsgálat által ellenben bebizonyosodott, hogy a tudományra jóval később leírt *Coleophora ucrainae* Baldizzone & Patzak, 1991 fajról van szó – lásd fentebb. A *Coleophora punctulatella* Zeller, 1849 (= *champhorismella* Constant, 1885) faj egyébként csak Spanyolországból és Franciaországból ismert. Magyarországról még senki nem közölte, így bizonyítottság hiányában egyelőre törölni kell a hazai faunajegyzékből, helyette az *ucrainae* írandó. Sajnos maga a lepke lényegesen sérült és ez által a maradványa felismerhetetlen állapotban van, ezért a fotójának közreadása értelmetlen lenne. Az érdeklődőknek ajánljuk helyette a Bold Systems internetes képtár-rendszeren található képet.

Gelechiidae – Sarlósajkú-molyfélék

Monochroa rectifasciella (Fuchs, 1902) (7. ábra – Fig. 7.)

Xystophora rectifasciella Fuchs, 1902, Stettiner Entomologische Zeitung 63: 317–330.

Magyar neve – Hungarian name: sziklagyepi sarlósmoly.

Új adat – New data: Új adat: Farnos, Rekettyés-ér, 2006.VI.12., 1 ♂; Tápióság, Nagy-rét, 2012.VIII.5., 1 ♂; Jászberény, 2006.V.25., 1 ex., 2009.V.10., 1 ex., 2010.V.2., 2 ex., 2010.VI.12., 1 ♂; Gyöngyös, Sár-hegy, 2010.VI.11., 1 ♂; al leg. & coll. Buschmann F., al det. G. Elsner.

Diagnózis – Diagnosis: Szárnyainak fesztávolsága 8–11 mm. A *Monochroa rectifasciella* külalaki jellemzőiben lényegében egyezést mutat a *M. sepicolella* (Herrich-Schäffer, 1854) fajjal, a látható különbség csupán annyi, hogy a felső és alsó szegély két foltja összefolyik sávvá, közepén egy fekete ponttal, míg a *sepicolella* foltjai nem folynak össze – lásd J. Šumpich (2011) munkájában bemutatott fotókat.

Biológia – Biology: Egyetlen nemzedéke június–július hónapokban repül. Hernyói tápnövénye lórom (*Rumex*) és keserűfű (*Polygonum*) félék, melyeknek leveleiben aknáznak. G. Elsner szerint (személyes közlés) a vizsgált példányok száma alapján gyakoribbnak tűnik, mint a *M. sepicolella*.

Élőhely – Habitat: lásd az *Agonopterix bipunctosa* fajnál írottakat.

Elterjedés – Distribution: A *rectifasciella* feltehetően előfordul Európa számos

országában, de a fajcsoportról készülő revíziós tanulmány megjelenéséig ezekben továbbra is, mint *Monochroa sepicolella* van számon tartva. Bizonyított előfordulása egyelőre csak Csehországból (Šumpich, 2011) és Szlovákiából (Pastoralis et al. 2013) van.

Megjegyzés – Comment: Kevésbé ismert faj, melyet a szomszédos Ausztriából Kasy (1983) említ. Elsner et al. (1999) a Közép-Európa Gelechiidae fajait bemutató kötetében a *Monochroa sepicolella* faj szinonimja-ként van jelezve, de a szerzők két különböző forma hím ivarszervet mutatnak be azzal a megjegyzéssel, hogy nagy valószínűséggel, fajcsoporttal állunk szemben. A későbbi, mindkét ivar aprólékos vizsgálata kimutatta, hogy valóban két különböző fajról van szó. A *sepicolella*–*rectifasciella* fajok biztonságos elkülönítését segítő eltérések ismertetésére egy készülő, a szóban forgó és más kiválasztott, egymáshoz igen hasonló *Monochroa* faj revíziójának eredményeit bemutató tanulmány keretén belül kerül majd sor (Elsner & Karsholt in prep., Elsner pers. com.).

***Monochroa moyses* Uffen, 1991 (8. ábra – Fig. 8.)**

Monochroa moyses, Uffen, 1991, British Journal of Entomology and Natural History 4 (1): 1–7.

Magyar neve – Hungarian name: halványaszegélyű lápmoly.

Új adat – New data: Farmos, sziki-tanösvény, 2011.VIII.2., 1 ♀, leg. & coll. Buschmann F., GP 12568 ZT, det. Z. Tokár.

Diagnózis – Diagnosis: Dél-Angliai példányok alapján leírt faj, szárnyainak fesztávolsága 8–9 mm. Kinézetében megtévesztésig hasonlít a rokon *Monochroa bornigi* (Staudinger, 1883) fajhoz, de attól az elülső szárnyak világosabb felső szegélye alapján elég jól meg lehet különböztetni; ez az eltérés a nőtényeknél egészen látványos. A *M. moyses* hím és nőtény ivarszervek rajzait Tokár et al. (2015) adják közre.

Hasonló fajok – Similar species: A *Monochroa moyses* hasonlít a *M. arundinetella* (Boyd, 1857) és *M. tetragonella* (Staudinger, 1883) fajokhoz is, ezeknek szárnyain azonban a kihúzott foltok erősebben vonalszerűek és szárnyaik felső szegélye nem világosabb a szárny többi részénél. További különbségek: a *M. arundinetella* alapszíne barnásszürke, ajaktapogatója fehéres, második íze kívül barnás, csúcsízeének hegye feketés. A *tetragonella* – amely hazánkból még nem ismeretes – alapszíne a szegélyek mentén sötétszürke, belső tere világosabb, ajaktapogatója sárgásszürke, második íze kívül barnásszürke, csúcsízeének hegye fekete, a *moyses* ajaktapogatója szürke, második ízeének alsó fele és a csúcsíz hegye feketés-szürke. A biztos meghatározáshoz jó alapul szolgálnak az egyes fajok ivarszerveinek rajzai. Részletes különbségeket a *Monochroa moyses* és *M. tetragonella* fajok között Huisman & Koster (1994) tanulmánya mutatja be, a többi hasonló faj ivarszervének rajzát Elsner et al. (1999) munkájában találjuk.

Biológia – Biology: A *Monochroa moyses* imágói júniustól augusztusig repülnek. Hernyója zsiókán (=szikikáka; *Bolboschoenus maritimus*) él. Tokár et al. (2015) nézete szerint Közép-Európában lehet, hogy más – pl. szélesmakkú- (*Bolboschoenus laticarpus*) vagy vájtmakkú- (*B. planiculmis*) – zsióka félén is kifejlődhet. A hernyó

júliustól októberig aknázza a levelet, néha elhagyja az aknát, vagy marad benne és tavasszal bábozódik (Uffen 1991; Bland et al. 2002; Jansen 2005).

Élőhely – Habitat: A farmosi szikes rét (sziki-tanösvény) a Praemetricum–Crisicum találkozási sávjában terül el, egyben annak igazi „ötvözete”. Háborítatlan nádasok, nagy kiterjedésű sziki ürmös- és sziki-csenkeszes gyepek, bárányparéjos szikesek, zsiókás mocsárrétek, kékperjés láprétek, virágdús löszgyep-foltok, belvízelvezető csatornák és faluszéli kubikgödrök valóságos szövevénye – lásd Buschmann 2012.

Elterjedés – Distribution: A *Monochroa moyses*-t Anglián kívül megtalálták Hollandiában (Uffen 1991; Huisman & Koster 1994), Belgiumban (Jansen 2005), Portugáliában (Karsholt, 2013), Ukrajnában (Bidzilya et al. 2003) és Oroszországban Novoszibirszk környékén (Bidzilya 2000). Előfordulását nemrég jelezték Szlovákiából is (Tokár et al. 2015); a tanulmány számos egyéb információt is tartalmaz a fajról.

Megjegyzés – Comment: A szerzők (Tokár et al. 2015) közlése szerint a *M. moyses*-nek erős populációi találhatók Nagy-Britannia és Hollandia déli részén. Közép-Európában is minden bizonnyal elterjedt és gyakori lehet a sós mocsaras és vizenyős területeken, így hazánkban is azokon a főként szikes és vizenyős réteken, ahol a *Bolboschoenus maritimus* bőséggel terem. Ennek ellenére úgy tűnik a faj eddig elkerülte a kutatók figyelmét.

Tortricidae - Sodrómolyfélék

Bactra suedana Bengtsson, 1989 (9–10. ábra – Fig. 9–10.)

Bactra suedana Bengtsson, 1989, Entomologica Scandinavica 20 (4): 479–488.

Magyar neve – Hungarian name: lápi szittyómoly.

Új adat – New data: Jászberény, 1997.VI.22. 1 ♀; Jászberény, Zagyva-menti TVT., 1999.VI.9., 1 ♂; Egreskátá, Bata-tanya, 2010.VI.9., 1 ♀, GP 3125 G.E., al det. G. Elsner, Farmos, Rekettyés-ér, 2002.VI.19., 1 ♂; Tápiótság, Nagy-rét, 2012.VI.20., 1 ♂, 2013.VI.16., 1 ♂, leg. & coll. Buschmann F., det. J. Liška.

Diagnózis – Diagnosis: Szárnyainak fesztávolsága 15–19 mm, a hímek valamivel kisebbek. A nőstények elülső szárnyának alapszíne krém- vagy okkersárgás világosbarna, a szárnytő közepétől a sejten át egészen a csúcsig egy széles, alsó felében kissé szaggatott szélű sötétbarna ovális alakú sáv húzódik; legsötétebben a ránc elején és a csúcsban. Elszórtan az egész szárnyon, a sejten túli külső szegélytérben azonban minden ér között csíkokba rendeződött sötétbarna pikkelyek vannak, a külső szegélyen már foltszerűen megvastagodva. Olykor a szárnytóból kiinduló és fokozatosan világosodó, a felső szegélyig el nem érő vékony, sötétebb csík van az *sc-r'* erek között is. A felső szegélyen változó sűrűségben apró horgok ülnek (egyes példányokon viszont hiányoznak), és hasonló sötétbarna pikkelyekből összeállt kisebb foltok foglalnak helyet a belső szegélyen is. A rojt az alapszínnel megegyező színű, választóvonal a csúcsban igen sötét, majd fokozatosan halványodva a külső szögletnél már alig észlelhető. Hátsó szárnyuk barnásszürke, bel-

ső felük világosabb szürke. A rojt világosabb, mint a szárny, sárgásszürke, választóvonal a sötét, a belső szegély felé elhalványul. A fej, tor, válltakaró és a potroh háti része olyan színű, mint az alapszín, a potroh hasoldala és a lábak az alapszín-nél szürkébbek. A hímek sötétbarna pikkelyzete igen sűrű, így összességükben lényegesen sötétebbek, mint a nőstények.

Hasonló fajok – Similar species: A *Bactra suedana* igen hasonlít a rokon *B. robustana* (Christoph, 1872) fajhoz, de az nagyobb (16–22 mm), a szárnyait hosszában átszelő barna csíkja végig azonos szélességű és barnább, a csík alatti terület mindig sötétebb egészen a belső szegélyig terjedően, a felső szegélytéri világos sáv olykor pirosas árnyalatú, hímjei pedig átlag sötétebbek, mint a *suedana* hímeké. Egyéb jellemzőikben azonosak. A *B. suedana* fajhoz hasonlítanak még a *B. lancealana* faj egyes példányai is, azonban összességükben kevésbé kontrasztosak a színeik és rajzlati elemeik; az említett három faj biztos elhatárolása egymástól csak ivarszervi vizsgálattal lehetséges.

Biológia – Biology: A *B. suedana* hernyók tápnövénye egyelőre ismeretlen. Imágók eddig jellemzően csak vizenyős helyekről kerültek elő, így okkal feltételezhető, hogy az valamelyik sás faj (*Carex* spp.) lehet (Bengtsson 1990, Lar-sen 1993, Tokár et al., 2015). Egyetlen nemzedéke június közepétől augusztus közepéig repül, a mesterséges fény vonzza.

Élőhely – Habitat: A Farnos–Rekettyés-éri és a Tápíóság–Nagy-réti lelőhelyek jellemzését lásd az *Agonopterix bipunctosa* fajnál, a Hajta-mocsárról pedig Buschmann (1995, 2012) munkáiban igen részletes ismertetés található. A jászberényi Zagyvamenti Természetvédelmi Terület az előzőektől csupán annyiban különbözik, hogy az a jelenkori élő Zagyva nyílt ártéri területe puhafás (*Populeti Salicetum–Salicetum albae-fragalis*) galériáligettel és csekély tölgy–szil–kőris (*Fraxino pannonicae–Ulmelum*) keményfaliget-maradványokkal; lágyszárú növényzeti és mikroklimatikus jellemzőiben a négy terület lényegében egyezik.

Elterjedés – Distribution: A fajt svéd és dán példányok alapján írták le. Később a régebbi gyűjteményi anyagok átnézése közben előkerültek példányok több más országból is – a faj jelen ismereteink szerint előfordul még Finnországban, Belgiumban, Hollandiában s a balti államokban (Aarvik 2013). Közép-Európában csak nemrég találták meg elsőként Szlovákiában (Tokár et al., 2015). Magyarországon a *Bactra suedana* ez idáig ismertté vált leg délibb előfordulási helye.

Megjegyzés – Comment: Razowski (2001) Közép-Európa Tortricidae fajait bemutató könyvében még nem szerepel, a 2003-ban megjelent nagy európai munkájában (Razowski 2003) ellenben már ismertetve van. A *Bactra suedana* kinézetével nagyon hasonlít a világosabb *B. robustana* és a *B. lancealana* fajok egyes példányaira, ami egyik oka lehet, hogy a faj ez idáig a hazai kutatók előtt észrevétlen maradt (pl. coll. Buschmann). Feltételezhető, hogy a meglévő *Bactra* példányok átvizsgálása közben előkerülhetnek példányok az ország más „vizenyős” területéről is. A faj hím ivarszervek struktúrájáról fontos részleteket is bemutató fénykép található Tokár et al. (2015) tanulmányukban.

***Pelochrista griseolana* (Zeller, 1847)** (11–12. ábra – Figs. 11–12.)*Paedisca griseolana* Zeller, 1847, Isis, Leipzig, 726.

Magyar neve – Hungarian name: szemcsés tükrösmoly

Új adat – New data: Alattyán, Bereki erdő, 2014.V.23., 1 ♂, leg. & coll. Buschmann F., GP 22588 IgR, det. Ig. Richter, confirmed Yu. L. Budashkin.

Diagnózis – Diagnosis: Szárnyainak fesztávolsága 17–18 mm. Elülső szárnyának alapszíne okkersárgás szürke, amelyet majdnem teljesen elfed a sűrű, keresztirányú sorokba rendeződött sötétbarna pikkelyborítás, ami által a szárnyfelület porosnak, szemcsézettnek tűnik. Ezek a pikkelyek a ránc elején rövid, sötétebb vonallá vagy ponttá sűrűsödnek, s egy ilyen sötétebb, foltszerű sűrűsödés látható fekete pikkelyekből a sejt vége alatt is. A tükröfoltból csak két kis ólomszínű csík vehető ki, mert kitölti az abban keresztbe húzódó s a külső szögletig leérő fekete sáv. A felső szegélyen a rokon fajokhoz hasonlóan, az alapszínű és sötétbarna pikkelyekből álló rövid horgok vonulnak végig. Egyéb rajzolata nincs; a szárnyfelület egységesen sötétbarna összhatású. Rojtja a csúcsban sötét, lejjebb világosabb, közepéig nagy sötétbarna pikkelyekkel tarkított; ez a választóvonal is. Hátsó szárnya sötétbarna pikkelyekkel sűrűn behintett szürke, a csúc felé sötétebb, a rojt kissé világosabb, közepén egy választóvonallal. Feje és gallérja olyan, mint az elülső szárny alapszíne, testének többi része valamivel sötétebb.

Hasonló fajok – Similar species: A magyarországi *Pelochrista* fajok között ennyire egységesen sötét színű faj nem ismert. A *Pelochrista modicana* (Zeller 1847), *P. subtiliana* (Jäckh, 1960) és *P. decolorana* (Freyer, 1842) fajok világosabbak, – utóbbi jóval kisebb is; a *P. caecimaculana* (Hübner, 1799) fajok szárnyán több a mintázat, míg a *P. latericiana* (Rebel, 1919) már inkább vörösesbarna alapszínű, – utóbbi kettő faj átlagosan nagyobb termetű is a *griseolana* fajnál.

Biológia – Biology: Egyetlen nemzedéke április végétől június végéig repül, hernyója és fejlődési stádiumai, valamint tápnövénye ismeretlen.

Élőhely – Habitat: A lelőhely a Zagyva folyó folyásirány szerinti jobb oldalán Alattyán és Jánoshida települések között található. Ez az úgynevezett „Bereki-erdő” egy Zagyva-holtággal körülölelt 36 hektáros természetvédelmi terület, nagyobb részében telepített tölgy–szil–kőris (*Fraxino pannonicae–Ulmum*) keményfali-gettel, a holtágot szegélyező puhafás (*Populeti Salicetum–Salicetum albae-fragalis*) galérialigettel. A terület közepén több hektáros igazi sziki erdőssztyepp-rét (*Pencedani–Asteretum sedifolii*) található; növényzeti részleteit és faunáját lásd Buschmann 2001.

Elterjedés – Distribution: Sokáig csak Spanyolországból és Szicíliából volt ismert, de újabban előkerült Kazahsztánban, Kandagash környékén is egy nőtény példánya (Tremmaterra 2012).

Megjegyzés – Comment: A faj magyarországi megjelenése igencsak meglepő, feltételezhetően a klíma melegedésével és szárazodásával, s egyes fajok északabbra nyomulásával függhet össze.

***Pelochrista obscura* Kuznetsov, 1978** (13–15. ábra – Figs. 13–15.)

Pelochrista obscura Kuznetsov, 1978, *Opredelitel' Nasekhomykh evrop. SSSR*, 4 (1): 545, figs 467-2, 471-2.

Magyar neve – Hungarian name: szikréti tükrösmoly.

Új adat – New data: Jászberény, 2009.VI.15. és VIII.19. 1-1 ♂; Nagykáta, szikes legelő, 2008.VI.24., 1 ♂, 2009.VII.15., 1 ♀; Farnos, sziki-tanösvény, 2008.VII.3., 1 ♂, leg. & coll. Buschmann F., det. J. Liška, és (továbbá) a gyűjtő engedélyével: Bajna, Máriahalom, 2013.VI.15., 3 ♂, leg. & coll. J. Skyva, det. J. Liška.

Diagnózis – Diagnosis: Szárnyainak fesztávolsága 13–17 mm. Az elülső szárnyak alapszíne nagyon változékony, a halvány krémszínűtől a világos barnáig váltakozik. Úgyszintén a mintázat is; ismerünk alig kivethető, de domináns „*Pelochrista*”-mintázatú példányokat is, amelyek a megtevesztésig hasonlítanak a *P. modicana* (Zeller, 1849) és más *Pelochrista* fajokra. A *Pelochrista* génuszra jellemző, hogy az egyes fajokon belül nem csak a morfológiai bélyegek, hanem az ivarszervek struktúrája is elég változékony, nehezítve ezzel a helyes meghatározást. Jelen esetben az ivarszervek megegyeznek Razowski (2003) rajzaival, melyeket a paratípusosok ivarszerveiről készített. A nőstényeket ivarszervük alapján lényegesen könnyebb meghatározni, mint a hímeket.

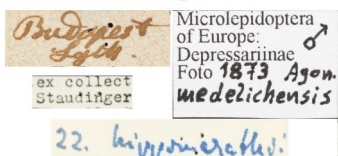
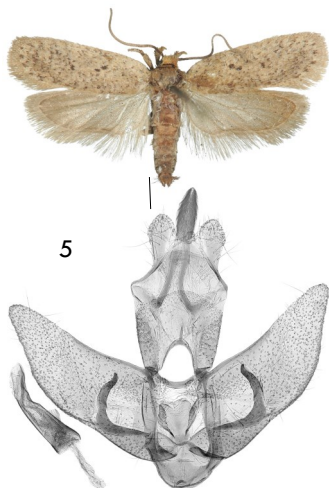
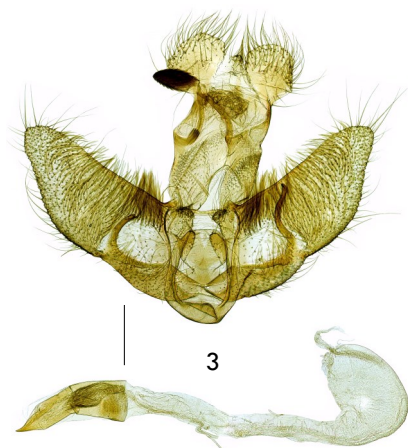
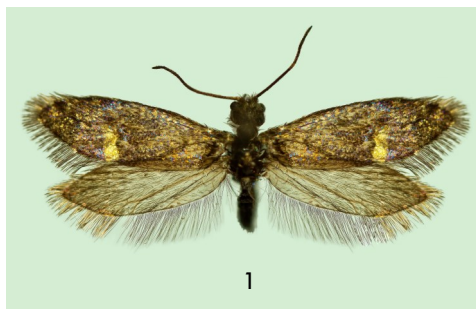
Biológia – Biology: Egyetlen nemzedéke június – júliusban repül, hernyója, fejlődési stádiumai és tápnövénye ismeretlen. Utóbbi feltehetően valamilyen sziki növény lehet.

Élőhely – Habitat: A fent említett jászberényi és Tápió-vidéki példányok mindegyike szikes élőhelyeken kerültek elő. A farmosi szikes rétek jellemzését lást, a *Monochroa moyses* Uffen, 1991 fajnál. A Nagykáta határában elterülő ún. „székesrekeszi” szikes legelő növényzeti jellegében igen hasonló a farmosi „sziki-tanösvény” növényvilágához; részleteiben lásd Buschmann 2012.

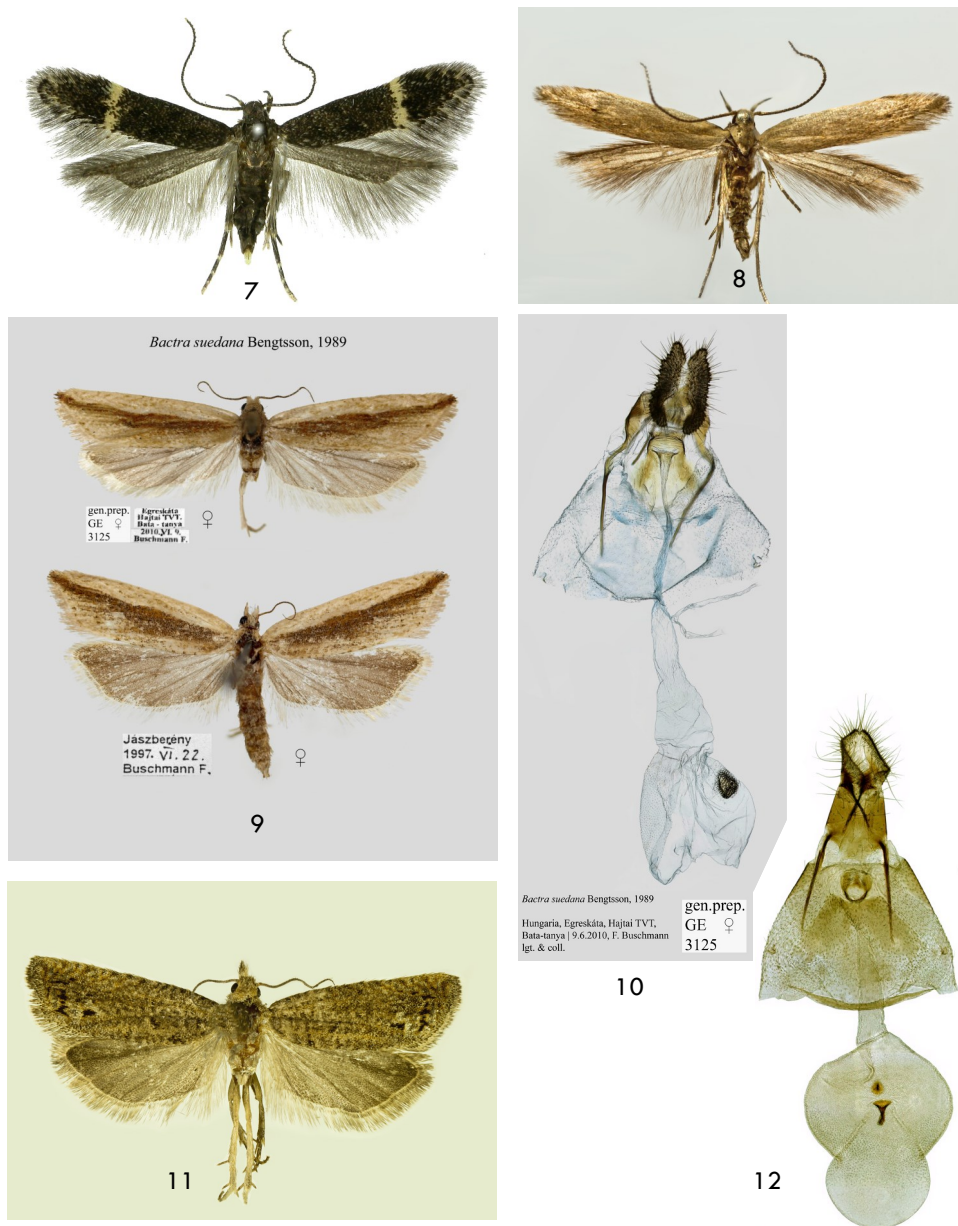
Elterjedés – Distribution: Elszórtan előforduló faj, amelynek csak Portugáliából, Csehországból és Szlovákiából, továbbá Európa délkeleti részéről és Kazahsztánból kerültek elő példányai.

Megjegyzés – Comment: A faj magyarországi megjelenése várható volt, mert Razowski (2001) Közép-Európa sodrómolyait bemutató könyvének ábrája (289. old. 391. ábra) a Duna szlovákiai oldalán, a lábatlani cementgyárral szemben volt befogva (ex coll. G. Pastorális, coll. MTM.).

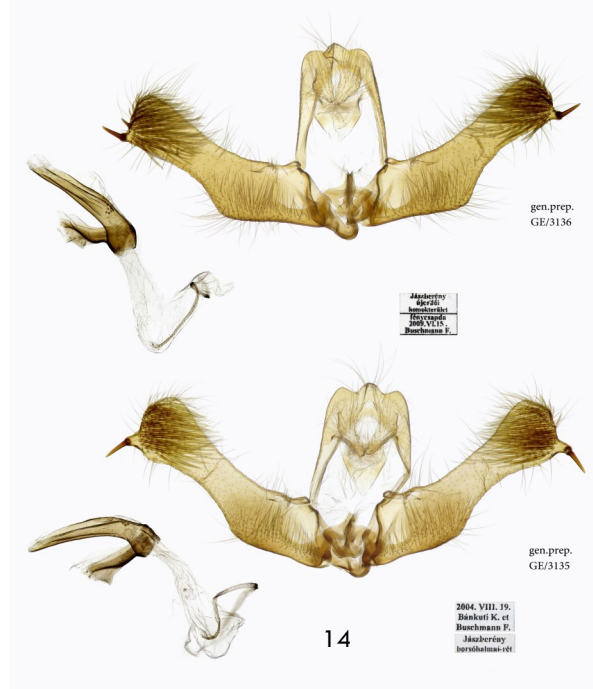
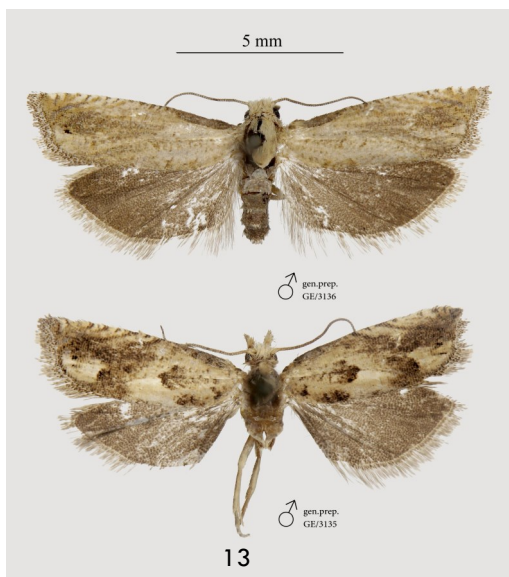
Köszönet – Acknowledgements: A szerzők köszönetet mondanak Jan Skyva (Praha – CZ) a *Pelochrista obscura* adatainak átengedéséért, Gustav Elsner és Jan Liška (Praha – CZ) továbbá Zdenko Tokár-nak (Šaľa – SK) az egyes fajok meghatározásáért, Peter Buchnernek, Ignác Richternek, Jan Šumpichnak és Gustav Elsnernek a fotók elkészítéséért. Külön köszönettel tartozunk Fazekas Imrének (Pécs – H) az elterjedési térkép elkészítéséért, szerkesztői munkájáért és a tanulmány megjelentetéséért. Köszönetet mondunk továbbá Csikós Katalinnak (Jászberény, Polgármesteri Hivatal) az angol nyelvű abstract fordításáért.

1. ábra – Fig. 1. *Heringocrania unimaculella*, imágó/adult, (fotó/photo: Ig. Richter)
2. ábra – Fig. 2. *Agonopterix bipunctosa*, imágó/adult, (fotó/photo: Ig. Richter)
3. ábra – Fig. 3. *Agonopterix bipunctosa*, ♂ genitália/genitalia, (gen. prep., fotó/photo: Ig. Richter)
4. ábra – Fig. 4. *Agonopterix bipunctosa*, ♀ genitália/genitalia, (gen. prep., fotó/photo: Ig. Richter)
5. ábra – Fig. 5. *Agonopterix medelichensis*, imágó és ♂ genitália/ adult and ♂ genitália, fotó/photo: P. Buchner
6. ábra – Fig. 6. *Coleophora ucrainae*, ♀ genitália/genitalia, (gen. prep., fotó/photo: Ig. Richter)

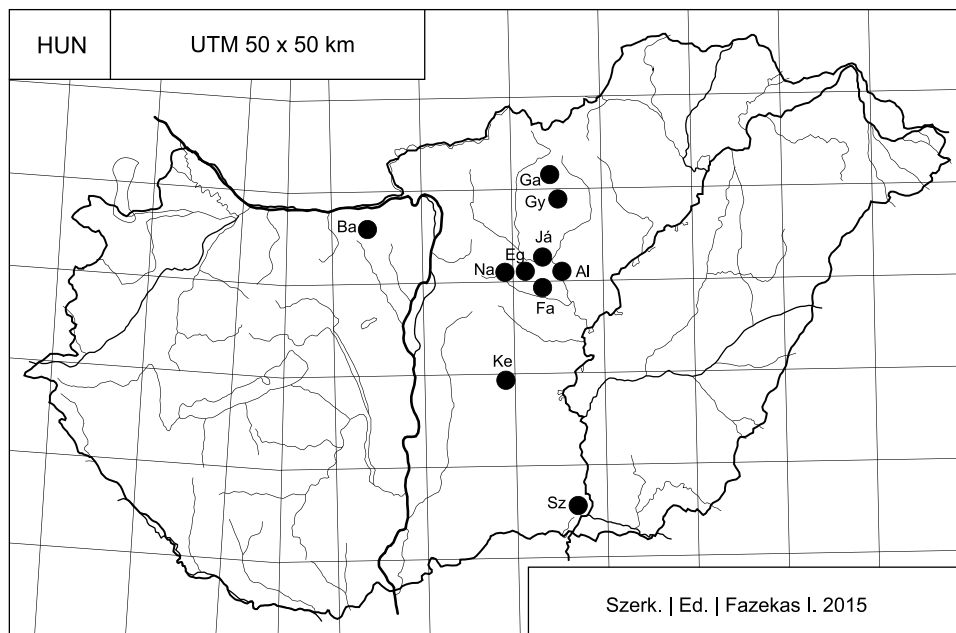
7. ábra – Fig. 7. *Monochroa rectifasciella*, imágó/adult, (coll. és fotó/coll. and photo: J. Šumpich)
 8. ábra – Fig. 8. *Monochroa moyses*, imágó/adult, coll. Z. Tokár, (fotó/photo: Ig. Richter)
 9. ábra – Fig. 9. *Bactra suedana*, imágó/adult, (fotó/photo: G. Elsner)
 10. ábra – Fig. 10. *Bactra suedana*, ♀ genitália/genitalia, (gen. prep., fotó/photo: G. Elsner)
 11. ábra – Fig. 11. *Pelochrista griseolana*, imágó/adult, (fotó/photo: Ig. Richter)
 12. ábra – Fig. 12. *Pelochrista griseolana*, ♀ genitália/genitalia, (gen. prep., fotó/photo: Ig. Richter)

13. ábra – Fig. 13. *Pelochrista obscura*, imágó/adult, (fotó/photo: G. Elsner)

14. ábra – Fig. 14. *Pelochrista obscura*, ♂ genitália/genitalia, (gen. prep., fotó/photo: J. Šumpich)

15. ábra – Fig. 15. *Pelochrista obscura*, ♀ genitália/genitalia, (gen. prep., fotó/photo: G. Elsner)

16. ábra — Fig. 16. A lelőhelyek földrajzi elhelyezkedése — Localities of the species in Hungary: Al= Alattyán, Ba= Bajna, Eg= Egreskát, Fa= Farnos, Ga= Galya (Mátra hegység), Gy= Gyönös, Já= Jászberény, Ke= Kecskemét, Na= Nagykát

Irodalom – References

- Aarvik L. E. 2013: Fauna Europaea: Tortricidae. In: Karsholt O., Nieukerken E. J. van & de Jong, Y. S. D. M. (2013) Fauna Europaea: Lepidoptera, Moths. – Fauna Europaea version 2.6.2, <http://www.fauna-eu.org>.
- Baldizzone G. & H. Patzak 1991: Sur quelques Coleophoridae de la région de Berdjanks (Ukraine). – *Beiträge zur Entomologie* 41 (2): 351–369.
- Bengtsson B. Å. 1990: Description of *Bactra suedana* sp. n. and notes on the Nordic species of *Bactra* Stephens (Lepidoptera: Tortricidae). – *Entomologica Scandinavica* 20: 479–488.
- Bidzilya O. V. 2000: New faunistic records of Gelechiid-Moths (Lepidoptera, Gelechiidae) from the Southern Siberia with description of three new species. – *Beiträge zur Entomologie* 50 (2): 385–395.
- Bidzilya O. V., Budashkin Yu. I. & Zhakov A. V. 2003: New records of Lepidoptera from the Ukraine. – *Kharkov Entomological Society Gazette* 10 (1-2): 59–75.
- Bland K. P., Corley M. F. V., Emmet A. M., Heckford R. J., Huemer P., Langmaid J. R., Palmer S. M., Parsons M. S., Pitkin L. M., Rutten T., Sattler K., Simpson A. N. B. & Sterling P. H. 2002: Gelechiidae. In Emmet A. M. & Langmaid J. R. (eds): *The Moths and Butterflies of Great Britain and Ireland* 4, part 2. Harley Books, Essex, 277 p.
- Buchner P. 2015: Two new species of *Agonopterix* (Depressariidae, Lepidoptera) from Europe. – *Zootaxa* 3986(1): 101–114.
- Buschmann F. (1995): Jászberény és környékének természeti értékei I. A Hajta. – *Jászszági Füzetek/tek*/22., 120 p. + 29 colour table.

- Buschmann F. (2001): Az alattányi Bereki-erdő nagylepke-faunája és természetvédelmi értékelése az eddigi kutatások tükrében. – A Jász Múzeum Évkönyve 1975–2000., 461–470.
- Buschmann F. (2012): A Tápió-vidék lepkefaunája (Lepidoptera). – Természetvédelem és kutatás a Tápióvidéken, Rosalia 7: 385–500.
- Elsner G., Huemer P. & Tokár Z. 1999: Die Palpenmotten (Lepidoptera, Gelechiidae) Mitteleuropas. Bestimmung, Verbreitung, Flugstandort, Lebensweise der Raupen. F. Slamka, Bratislava, 208 p.
- Gozmány L. 1956: Molylepkék II. Microlepidoptera II. – Fauna Hungariae XVI., 3: 136 p.
- Gozmány L. & Szócs J. 1965: Molylepkék I. Microlepidoptera I. – Fauna Hungariae XVI., 2: 214 p.
- Gozmány L. 1968: Hazai molelepkéink magyar nevei (The Vernacular Names of Hungarian Microlepidoptera). – Folia Entomologica Hungarica 21: 225–296.
- Gozmány L. 1985: Nevezéktani és taxonómiai változások a Magyarország Állatvilága XVI. kötetének 2–7. füzetében (Molylepkék – Microlepidoptera). – Folia Entomologica Hungarica 46: 41–55.
- Gozmány L., Herczeg É., Ronkay L., Szabóky Cs. & Vojnits A. 1985: The Lepidopterous Fauna of the Kiskunság National Park. – In: Mahunka, S. (ed.) The Fauna of the Kiskunság National Park I. – Akadémiai Kiadó Budapest, pp. 246–299.
- Huisman K. J. & Koster J. C. 1994: Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland in de jaren 1988–1991 (Lepidoptera). – Entomologische Berichten (Amsterdam) 54 (3): 29–47.
- Jansen M. G. M. 2005: The Lepidoptera fauna of three brackish salt marshes including two species new for the Belgian fauna (Lepidoptera). – Phegea 2: 59–68.
- Karsholt O. 2013. Fauna Europaea: Gelechiidae. In: Karsholt O., Nieuwerkerken E. J. van & De Jong Y. S. D. M. (2013): Fauna Europaea: Lepidoptera, Moths. – Fauna Europaea version 2.6.2, <http://www.fauna-eur.org>.
- Kaila L. 2015: The *Elachista dispunctella* (Duponchel) complex (Lepidoptera, Elachistidae) revisited, with exceptional level of synonymy. – Zootaxa 3980 (3): 301–358.
- Kasy F. 1983: Die Schmetterlingsfauna des WWF–Naturreservates „Hundsheimer Berge“ in Niederösterreich. Zeitschrift der Arbeitsgemeinschaft Österreichischer Entomologen 34 (Suppl.): 1–48.
- Larsen K. 1993: Some species of Microlepidoptera new to the Belgian fauna (Lepidoptera: Tortricidae & Epermeniidae). – Phegea 21 (4): 131–136.
- Pastorális G., Elsner G., Kopeček F., Kosorín F., Laštůvka A., Lendel A., Liška J., Němý J., Richter Ig., Štefanovič R., Šumpich J. & Tokár Z. 2013: Štrnást' nových druhov motýľov (Lepidoptera) pre faunu Slovenska. [Fourteen Lepidoptera species new to the fauna of Slovakia]. – Folia faunistica Slovaca 18 (1): 1–12.
- Razowski J. 2001: Die Tortriciden (Lepidoptera, Tortricidae) Mitteleuropas. Bestimmung – Verbreitung – Flugstandort – Lebensweise der Raupen. – František Slamka, Bratislava, 319 p.
- Razowski J. 2003: Tortricidae (Lepidoptera) of Europe. Volume 2, Olethreutinae. Edit. F. Slamka, Bratislava, 301 p.
- Šumpich J. 2011: Motýli Národných parků Podyjí a Thayatal. Die Schmetterlinge der Nationalparke Podyjí und Thayatal. – Správa Národného parku Podyjí, Znojmo, 428 p.
- Tokár Z., Laštůvka A., Pastorális G., Šumpich J., Štefanovič R. & Elsner G. 2015: Nové druhy drobných motýľov (Microlepidoptera) pre faunu Slovenska. Records of Microlepidoptera new to the fauna of Slovakia. – Folia faunistica Slovaca, 20 (1): 37–47.
- Trematerra P. 2012: Notes on some Lepidoptera Tortricidae from Central Asia. – Journal of Entomological and Acarological Research 2012 44 (1): 3–7.
- Uffen R. W. J. 1991: *Monochroa moyses* sp. n., a new Gelechiid moth mining the leaves of *Scirpus maritimus* L. – British Journal of Entomology and Natural History 4 (1): 1–7.